

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Socialdemokratiet stiller hermed en række konkrete forslag, som skærper ligelønsloven og styrker Ligestillingsrådet. Baggrunden for forslagene er en undersøgelse af ligestillingssituationen i Danmark, som LO og fagforbundene netop har gennemført.

Man har bl.a. fundet ud af, at ikkefaglærte kvinder i mere end halvdelen af stillingsgrupperne tjener mindre end 95 pct. af de ikkefaglærte mænds løn. Oven i købet er lønforskellen større i 1990, end den var i 1976, da ligelønsloven blev vedtaget. Bedre ser det ikke ud for funktionærerne, hvor forskellen på gennemsnitsløningerne er endnu større.

Desuden har det vist sig svært at få oplysninger fra arbejdsgiverne om løn- og arbejdsvilkår på virksomheder, hvor der køres ligelønssager, ligesom det er et problem, at Ligestillingsrådet ikke har tilstrækkelige muligheder for at belyse alle aspekter af en ligelønssag.

To af forslagene skal derfor styrke Ligestillingsrådets muligheder for at kontrollere arbejdspladsernes ligelønspraksis.

For det første ønsker Socialdemokratiet at give Ligestillingsrådet ret til at indhente erklæringer fra særligt sagkyndige, når rådet behandler konkrete sager. Ekspertes kan være folk fra arbejdsmarkedets organisationer eller fra læreanstalter og tekniske institutioner. En sådan praksis vil give kortere sagsbehandlingstid og gøre resultatet mere velunderbygget.

For det andet vil Socialdemokratiet give Ligestillingsrådet og eksperterne ret til – som led i konkrete sagsbehandlinger – at gå på virksomhedsbesøg for at undersøge arbejdsforholdene. Igen er formålet, at sagerne bliver så grundigt dokumenteret som muligt, da det ofte er lettere at vurdere den konkrete arbejdsituation efter selvsyn end at læse trykte beskrivelser.

Fire af forslagene er skærper af loven om ligestilling mellem mænd og kvinder – skærper, som bl.a. er foranlediget af EF-Domstolens praksis.

Den vigtigste skærpelse er forslaget om, at det skal være arbejdsgiverens pligt at bevise, at en eventuel lønskævhed mellem mænd og kvinder skyldes arbej-

dets ulige værdi. Dette er en konkret opfølgning af EF-Domstolens dom i Danfoss-sagen.

Derudover ønsker Socialdemokratiet, at kvinder, som overtager en jobfunktion fra en mand, skal have ret til samme løn som forgængeren, og at bedømmelsen af et arbejdes værdi skal ske ud fra en helhedsvurdering og efter mere nøjagtigt formulerede retningslinjer, som ligestiller såvel særlige kvindelige som mandlige kvalifikationer.

Endelig ønsker Socialdemokratiet at give en lønmodtager ret til at indhente skriftlige oplysninger om løn- og arbejdsvilkår fra arbejdsgiveren. Formålet er at give lønmodtagerne og deres organisationer mulighed for at kontrollere, om loven om ligestilling er overholdt.

Det sidste forslag er en tilføjelse til loven om lige løn til mænd og kvinder, som præciserer, at en arbejdsgiver ikke må fyre folk, fordi de/han/hun har stillet krav om ligeløn. Endvidere præciseres, at det er arbejdsgiverens pligt i en sådan sag at bevise, at den pågældende afskedigelse ikke skyldes krav om ligeløn. Kan arbejdsgiveren ikke det, skal den/de pågældende genansættes.

Endelig sikrer lovforslaget lønmodtageren ret til godtgørelse på op til 24 måneders løn, hvis vedkommende ikke ønsker genansættelse, på samme måde som lovgivningen sikrer lønmodtagere, som er blevet afskediget på grund af foreningsforhold, denne ret.

Med disse forslag håber Socialdemokratiet at lægge endnu nogle sten til det fundament, som den egentlige ligebehandling af mænd og kvinder skal hvile på.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Det foreslåede § 2, stk. 5, følger af Ligestillingsrådets manglende lovfæstede ret til ved behandling af konkrete sager at kunne indhente erklæringer fra særligt sagkyndige. En sådan ret vil kunne forkorte sagsbehandlingen, men frem for alt kunne gøre resultatet af sagsbehandlingen mere velunderbygget. De nævnte særligt sagkyndige kan f.eks. være personer fra arbejdsmarkedets organisationer såvel som uden-